

Stichting Theater in Nederland

Gereserveerd subsidiebedrag: **€ 1.000.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 1.000.000

Over de instelling

Stichting Theater in Nederland (Podiumkunst.net), regionale musea en sectorcollecties, netwerk- of platformfunctie sectorcollecties podiumkunsten, Amsterdam

Stichting Theater in Nederland dient mede namens zes partnerorganisaties een aanvraag in voor Podiumkunst.net, een nieuw op te richten netwerkfunctie voor sectorcollecties in de podiumkunsten. Deze stelt zich ten doel collecties op het gebied van theater/dans en muziek duurzaam toegankelijk te maken en te houden voor professionals, onderzoekers, het onderwijs en indirect ook het brede publiek. Conform de subsidieregeling wil zij kennisdeling over behoud en beheer van collecties en netwerkvorming stimuleren en collecties digitaal verbinden en toegankelijk maken. Het behoud en beheer van de collecties zelf blijft de verantwoordelijkheid van individuele instellingen. Initiatiefnemers en eerste netwerkpartners zijn, naast Stichting Theater in Nederland, de Universiteit van Amsterdam (het Allard Pierson), de Stichting ter Bevordering van Podiumkunsten in Nederland (Theatermaker en Theaterkrant.nl), het Nederlands Jazz Archief, de Stichting Omroep Muziek, Muziekweb en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.28 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Theater in Nederland geen subsidiebedrag toe te kennen, tenzij de instelling voldoet aan de volgende voorwaarde:

De instelling dient een nieuw activiteitenplan en een nieuwe begroting in, waarin minimaal wordt toegelicht:

- op basis van welke prioriteiten en beleidsdoelstellingen het bestuur tot haar programmatische keuzes komt.
- op welke wijze en op basis van welke prioritering de beschikbare middelen worden verdeeld en besteed, en op welke wijze additionele middelen worden geworven.
- op welke wijze bestaande en nieuwe netwerkpartners worden begeleid in het zelf opbouwen, actueel houden en/of delen van

collecties, alsmede welke kennis en expertise hiervoor op dit moment reeds aanwezig is in het netwerk.

- op welke wijze de podiumkunstensector en mogelijke netwerkpartners worden geattendeerd op het bestaan van het netwerk, en hoe hierbij wordt gezorgd voor een evenwichtige vertegenwoordiging van (oude en nieuwe) genres.
- op welke wijze in technisch opzicht het digitale platform eruit zal zien dat alle collecties met elkaar verbindt en/of hoe en op welke termijn dit platform zal worden ontwikkeld en bekostigd.
- op welke wijze een inclusieve werking wordt gegarandeerd, waarbij geen genres of instellingen worden buitengesloten omdat ze minder bekend, minder in beeld, minder ervaren of minder bemiddeld zijn, of omdat ze niet vertegenwoordigd zijn in het initiërende netwerk.

De raad oordeelt negatief over de aanvraag van de Stichting Theater in Nederland, die mede namens zes andere instellingen een plan indient voor de netwerk- en platformfunctie 'Podiumkunst.net'. Hoewel de raad de noodzaak erkent van een dergelijke functie in de Culturele basisinfrastructuur (BIS) en vertrouwen heeft in de reguliere werkzaamheden van de betrokken partners, vindt hij het plan nog onvoldoende uitgewerkt.

Het plan noemt een groot aantal te realiseren doelstellingen en activiteiten, maar deze zijn slechts in generieke zin omschreven. Het plan maakt niet duidelijk hoe het netwerk zal worden opgebouwd en hoe de deskundigheid van de partners in dit netwerk zal worden bevorderd. Het is niet duidelijk hoe en op grond waarvan de middelen zullen worden verdeeld en hoe programmeuzes tot stand zullen komen. Het plan licht niet toe hoe collecties digitaal met elkaar zullen worden verbonden. Er wordt een aantal activiteiten aangestipt om tot een netwerk te komen, maar kwantificeerbare doelen, de benodigde capaciteit, een reële tijdsplanning en de daarvoor in te zetten middelen zijn niet gespecificeerd. Ook ontbreekt een prioritering in het grote aantal activiteiten.

De organisatie werkt met een leidinggevend bestuur, een kleine bureaustaf en vier domeinraden, die grotendeels worden geworven uit de netwerkpartners. De stichting is op het moment van aanvragen nog niet opgericht en de statuten zijn nog niet geformuleerd. Een wervingsbeleid voor het bestuur, de domeinraden, de netwerkmanager en de domeincoördinatoren is nog niet uitgewerkt.

De instelling geeft beknopt aan hoe ze de Fair Practice Code wil toepassen, maar benoemt hier meer intenties dan doelstellingen. De instelling wil medewerkers honoreren op een vergelijkbare wijze als andere

ondersteunende instellingen, of aansluiten bij een bestaande cao uit de cultuursector; dit is niet nader uitgewerkt.

In haar toelichting op de toepassing van de Governance Code Cultuur legt de instelling uit dat het bestuur zal optreden als werkgever en zal beslissen over de bestedingen van de instelling; vanwege deze zware opdracht had de raad meer over de samenstelling van het bestuur willen lezen.

De omgang met de Code Diversiteit en Inclusie is te gemakzuchtig voor een nieuwe organisatie die zich om het podiumkunsterfgoed van de gehele Nederlandse samenleving moet bekommeren.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad staat positief tegenover het initiatief van genoemde partners om een netwerkfunctie op te richten en erkent de noodzaak voor een dergelijke instelling in de BIS. Hij vindt het ook een goed idee om geen stenen instituut op te richten, maar een licht, wendbaar, digitaal verbonden netwerk. Hij staat achter de gestelde doelen van de instelling om collecties te verbinden en hier een faciliterende en coördinerende rol in te spelen.

Echter, de raad is teleurgesteld in de kwaliteit van het ingediende plan. De netwerkpartners lijken veel zaken nog niet te hebben uitgedacht, en het plan omschrijft vele intenties zonder concretisering. Het plan roept daardoor nog te veel vragen op.

Een grote onduidelijkheid betreft de vorming en de aard van het te vormen netwerk. Podiumkunst.net omschrijft zichzelf als een breed herkend, erkend en gedragen netwerk, waar partijen in al hun diversiteit zich graag bij aansluiten om expertise te brengen en te halen. Het netwerk is regelmatig opdrachtgever, organisator en waar mogelijk ook financier van bestaande en nieuwe initiatieven die de digitalisering, verbinding en ontsluiting van sectorcollecties aanjagen en waar mogelijk realiseren. Het volgt de netwerkprincipes van het Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE) en van de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed.

Echter, het plan maakt niet duidelijk hoe het netwerk zal worden opgebouwd, aan welke criteria partijen moeten voldoen om zich aan te sluiten, en hoe potentiële netwerkpartners worden geworven of op het bestaan van het netwerk zullen worden gewezen. Ook is niet duidelijk waaraan partijen moeten voldoen om een beroep te doen op de beschikbare kennis en/of middelen van het netwerk, en hoe de geringe beschikbare kennis en middelen over alle partijen en al hun belangen worden verdeeld. De eigen inbreng van de netwerkpartners komt evenmin aan bod. Hoe de

expertise en deskundigheid van de aangesloten netwerkpartners zal worden vergroot, blijft onbesproken.

Er zal een bestuur worden samengesteld dat verantwoordelijk is voor de besteding van middelen en het maken van programmatische keuzes. Hoe en op grond waarvan de verdeelsleutel en de programmakeuzes tot stand zullen komen, wordt niet toegelicht in het plan. De aanvraag schetst een globaal tijdspad om tussen 2020 en 2024 te komen tot een netwerk, maar de stappen zijn summier uitgewerkt en er wordt niet toegelicht wie de verantwoordelijkheid voor elke stap draagt, en hoe en door wie de voortgang wordt getoetst.

De activiteiten die Podiumkunst.net wil ontplooiën vallen uiteen in vier domeinen: 'beleid sectorcollecties', 'muziekcollecties', 'theatercollecties' (inclusief dans en muziektheater) en 'infrastructuur sectorcollecties'. Deze staan in globale termen toegelicht in het plan. Ook hier ontbreekt concretisering. De aanvrager schrijft dat 'idealiter een centraal verbonden digitaal netwerk of platform voor sectorcollecties' tot stand komt, maar presenteert hier geen plan voor. Het is de raad niet duidelijk hoe collecties digitaal kunnen worden verbonden bij het ontbreken van een centraal digitaal netwerk of platform. De instelling wil toewerken naar een infrastructuur waarin individuele digitale collecties verbonden worden met andere digitale cultuurcollecties en zo op termijn ook voor het brede publiek vindbaar en (her)bruikbaar worden, op basis van DERA-standaarden. Daartoe wordt vanaf 2020 via pilotprojecten gewerkt aan de koppelingen van de collecties van het Instituut voor Beeld en Geluid, Muziekweb, Stichting Omroep Muziek en het Nederlands Muziek Instituut. Dit is echter niet nader uitgewerkt.

De aanvraag gaat verder in op de twee te ontwikkelen netwerkfuncties voor muziek en theater/dans. Met betrekking tot de vele muziekcollecties in Nederland schrijft de instelling dat deskundigheidsbevordering, kennisoverdracht, technische ondersteuning en overeenstemming tussen de vele betrokken partijen essentieel is. Zij schrijft echter niet hoe ze dit zal bevorderen; ze noemt enkel een aantal (versnipperde) initiatieven die individuele netwerkpartners en beoogde deelnemers – alle uit de canonieke muziek – nu reeds ontplooiën. De raad mist in het plan een visie op de totstandkoming van een integrale netwerkfunctie voor de muziek, waarin alle genres – van oude muziek tot en met elektronische muziek – een evenwaardige plek krijgen. De genoemde activiteiten om hiertoe te komen, zijn te generiek omschreven. De instelling wil bijvoorbeeld netwerkactiviteiten organiseren, een gezamenlijk digitaal collectiebeleid opstellen, collecties in kaart brengen, hulpmiddelen en handleidingen voor digitale ontsluiting ontwikkelen, digitale bestanden koppelen et cetera, maar kwantificeerbare doelen, benodigde capaciteit, een reële tijdsplanning en de

benodigde middelen voor elk van de vijftien genoemde activiteiten zijn niet gespecificeerd. De raad meent bovendien dat een dusdanig grote hoeveelheid activiteiten, uit te voeren met een klein team en beperkte middelen, een duidelijker prioritering behoeft.

Met betrekking tot de theatercollecties in Nederland schrijft de instelling dat het erfgoedbewustzijn laag is, enkele grote instellingen uitgezonderd. Met een aantal projecten wil de instelling organisaties ervan bewust maken dat en waarom archivering en collectievorming van belang is. De (reeds bestaande) Theaterencyclopedie zal hier de basis vormen van een centraal digitaal platform, waarbij een koppeling met Theaterkrant.nl tot stand wordt gebracht. Instellingen kunnen geautomatiseerd hun eigen data en bestanden aanleveren. De raad merkt op dat, hoewel de instelling schrijft dat het theaterveld achterloopt als het gaat om het opbouwen van collecties, de infrastructuur voor het nieuwe netwerk daarentegen al beter is uitgewerkt dan voor de muzieksector. Hij heeft vertrouwen in de werkwijze die binnen het domein 'theatercollecties' wordt gekozen. Hij mist ook hier echter een concrete uitwerking naar kwantificeerbare doelen, benodigde capaciteit, een reële tijdsplanning en de benodigde middelen voor de twaalf genoemde activiteiten, alsmede een prioritering in het grote aantal doelstellingen.

Het behoud en beheer van de collecties blijft de verantwoordelijkheid van individuele instellingen. Podiumkunst.net wil bewerkstelligen dat in 2024 alle grote en vele middelgrote en kleinere producerende podiumkunstinstanties een visie hebben ontwikkeld op de omgang met en de ontsluiting van bestaande en nog te creëren collecties, en in staat zijn tot het uitvoeren of uitbesteden van digitaliseringsprocessen. De raad heeft er op grond van het voorgelegde plan onvoldoende vertrouwen in dat de instelling dit de komende periode zal realiseren.

Vernieuwing

Podiumkunst.net draagt, bij goed functioneren, bij aan een vernieuwende omgang met bestaande en nog te vormen collecties in de podiumkunsten, waar nu collecties vaak op de plank blijven liggen en waar vele partijen zich niet bezighouden met het opbouwen van fysieke en/of digitale collecties. Door samenwerking met Digitaal Erfgoed Nederland (DEN) kan Podiumkunst.net bovendien de omgang met digitalisering in de podiumkunstsector een impuls geven. De raad vindt de beoogde samenwerking met DEN in de aanvraag echter onvoldoende uitgewerkt om te beoordelen in hoeverre Podiumkunst.net daadwerkelijk gebruik zal maken van de kennis en expertise die bij DEN op dit vlak al aanwezig is.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

De organisatie van Podiumkunst.net zal bestaan uit een leidinggevend bestuur, een kleine bureaustaf (bestaande uit een netwerkmanager, een bureaucoördinator, een coördinator muziekcollecties, een coördinator theatercollecties en een coördinator infrastructuur) en vier domeinraden. Het bestuur zal het beleid vaststellen en beslissen over de besteding van middelen, inclusief de verdeling hiervan over domeinen en betrokkenen. Het bestuur functioneert verder als werkgever en als opdrachtgever van medewerkers van het bureau. Bestuur, staf en domeinraden worden grotendeels samengesteld uit (medewerkers van) de netwerkpartners, met uitzondering van de onafhankelijk voorzitter. Daarnaast wordt het meeste werk gedaan door medewerkers van de netwerkpartners. Bestuur en staf worden in 2020 geformeerd.

De raad kan zich op basis van het ingediende plan onvoldoende een oordeel vormen over de bedrijfsvoering en de honorering binnen Podiumkunst.net. De stichting is op moment van aanvragen nog niet opgericht en de statuten zijn nog niet geformuleerd. Bestuur, domeinraden, netwerkmanager en domeincoördinatoren zijn nog niet geworven. Een wervingsbeleid is niet uitgewerkt. Het bestuur heeft dus ook diens organisatiebeleid nog niet kunnen ontwikkelen.

De instelling schrijft medewerkers te gaan honoreren op een vergelijkbare manier als andere ondersteunende instellingen, zoals DEN; ook wordt onderzocht of een cao uit de cultuursector van toepassing kan worden verklaard. De raad had graag een verdere uitwerking gelezen op het beloningsbeleid.

De raad wijst verder op een risico dat ontstaat doordat zowel bestuur als bureaumedewerkers als domeinraden afkomstig zijn vanuit de netwerkpartners. Hierdoor raken belangen snel verstrengeld en kan de blik verkokerd raken. Vanwege dit risico had de raad graag willen lezen hoe de instelling binnen het bureau, het bestuur en de domeinraden zal zorgen voor een goede vertegenwoordiging van leden uit diverse genres van de podiumkunsten. De raad vindt het belangrijk dat in bestuur, staf en domeinraden niet alleen experts op het gebied van de canonieke genres deelnemen, maar ook experts op het gebied van nieuwere genres. Op basis van het plan heeft hij daar onvoldoende vertrouwen in, omdat de zeven initiërende partners, met name wat betreft muziek, hoofdzakelijk de canonieke genres vertegenwoordigen. Indien uit deze partners ook het bestuur, de medewerkers en de domeinraden worden geformeerd, ontstaat volgens de raad gemakkelijk een uitsluitend in plaats van een inclusief beleid; bestuur, staf, domeinraden en initiërende netwerkpartners zullen elkaar bevestigen en versterken. Dit gaat ten koste van de onafhankelijkheid en het open karakter dat het netwerk volgens de raad moet kenmerken.

De instelling verwacht 70.000 euro subsidie naast de bijdrage van het ministerie van OCW en verwacht daarnaast 75.000 (2021) tot 250.000 (2024) euro aan eigen inkomsten. Het gaat om bijdragen van deelnemers en van cofinanciers. De instelling maakt niet duidelijk hoe deze laatste middelen zullen worden geworven.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Het ontwikkelen van educatieve programma's behoort niet tot de taken van Podiumkunst.net. Wel is de doelstelling voor de functie tot netwerkvorming en digitale verbinding van sectorcollecties podiumkunsten in zichzelf educatief. Door het toegankelijk maken en digitaal verbinden van collecties vergroot de instelling de toegankelijkheid van collecties voor belangstellenden, zoals vakgenoten, onderzoekers, onderwijs en publiek.

Geografische spreiding

De zeven initiatiefnemers van Podiumkunst.net zijn gevestigd in Amsterdam (Stichting Theater in Nederland, Universiteit van Amsterdam/ Het Allard Pierson, Stichting ter Bevordering van Podiumkunsten in Nederland, Nederlands Jazz Archief), Hilversum (Stichting Omroep Muziek, Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid) en Rotterdam (Muziekweb). De aanvraag vermeldt niet waar het bureau van Podiumkunst.net zal worden gevestigd. De werkzaamheden van de instelling komen idealiter ten goede aan podiumkunstinstanties, podiumkunstenaars en gebruikers in het gehele land. De instelling formuleert geen plan om podiumkunstinstanties door het land heen te bereiken.

Toepassing Fair Practice Code

Podiumkunst.net behandelt de Fair Practice Code door toe te lichten hoe ze de vijf kernwaarden van de code (solidariteit, eerlijke beloning, gezonde bedrijfsvoering, transparantie, duurzaamheid) zal toepassen. Zo zal ze medewerkers honoreren volgens tarieven die ook door andere ondersteuningsinstellingen, zoals DEN, worden gehanteerd. Podiumkunst.net onderzoekt nog of een cao uit de cultuursector kan worden toegepast.

De instelling is zich ervan bewust dat niet alle netwerkspelers in staat zullen zijn cao-conform te honoreren; ze wijst erop dat op veel plekken in de cultuursector professionele werkzaamheden onbetaald worden verricht, inclusief bij de initiatiefnemers zelf.

De organisatie is op het moment van aanvragen nog niet ingericht. De reflectie op de toepassing van de Fair Practice Code is daarom voornamelijk

intentioneel; kwantificeerbare doelstellingen en te doorlopen ontwikkelingen ontbreken derhalve.

Toepassing Governance Code Cultuur

Podiumkunst.net reflecteert beknopt op de toepassing van de Governance Code Cultuur, door toe te lichten hoe zij de acht principes van de code uitlegt. Het model is afwijkend van de meeste andere instellingen in de BIS, en kent volgens de raad enige risico's, vooral met betrekking tot de onafhankelijkheid van het bestuur.

De op te richten stichting zal functioneren volgens het bestuursmodel, zonder directeur. Het bestuur stelt het beleid vast en beslist over de besteding van middelen, inclusief de verdeling hiervan over domeinen en betrokkenen. Het bestuur functioneert als werkgever en als opdrachtgever van medewerkers van het bureau, en als formeel opdrachtgever van activiteiten die binnen de netwerkfunctie bij andere partijen worden belegd. De dagelijkse leiding wordt uitbesteed aan de netwerkmanager (coördinator domein 1). De verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen bestuursleden, netwerkmanager en medewerkers wordt in de voorbereidingsfase in 2020 vastgelegd.

Behalve de onafhankelijke voorzitter bestaat het bestuur uit leden die werkzaam zijn voor een van de netwerkpartners. Dit behelst een risico van belangenverstrengeling en afhankelijkheid. De stichting wil dit ondervangen door bestuursleden binnen het bestuur niet als vertegenwoordigers van hun eigen partijen te laten optreden, en de voorzitter hierop te laten toezien. De raad vindt de gekozen bestuursvorm kwetsbaar.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Podiumkunst.net richt zich als ondersteunende instelling op het professionele veld en licht daarom toe hoe ze de Code Diversiteit en Inclusie toepast op drie van de vier p's: personeel, programma ('diensten') en partners. De raad vindt de omgang met de code op alle drie de thema's te gemakzuchtig.

Met betrekking tot het personeel merkt Podiumkunst.net op dat de organisatie slechts uit enkele medewerkers zal bestaan en het daarom onmogelijk is de totale diversiteit van de samenleving te representeren; waar mogelijk wordt gestreefd naar een gevarieerde mix in termen van leeftijd, culturele achtergrond en geslacht. De raad vindt dit te voorzichtig. Juist voor een nieuwe organisatie die zich om het culturele erfgoed van de hele Nederlandse samenleving moet bekommeren, vindt de raad een divers samengesteld team een must.

Met betrekking tot haar diensten verwacht de instelling dat partijen in al hun diversiteit zich graag bij het netwerk zullen aansluiten. Zij licht niet toe hoe zij het bestaan, de meerwaarde en het nut van het netwerk onder een diverse groep potentiële netwerkpartners onder de aandacht zal brengen. De raad meent dat er meer actieve promotie nodig is om juist ook die potentiële partners te betrekken die de netwerkpartners zelf nog niet in beeld hebben, en omgekeerd.

De instelling geeft verder aan dat partners zowel gesubsidieerde als ongesubsidieerde partijen zullen zijn, uit alle mogelijke genres: 'Iedere persoon of partij die zelf vindt dat hij deel wil uitmaken van het netwerk en kan uitleggen waarom hij zichzelf als speler in de podiumkunstensector ziet, is van harte welkom.' De raad vindt dit getuigen van een passief, in plaats van een stimulerend, inclusiebeleid. Hij vindt dat de instelling meer verantwoordelijkheid moet nemen om een inclusief netwerk op te bouwen en een beleid moet ontwikkelen om dit te bewerkstelligen.